

-Araştırma Makalesi-

**Konuk(sev/er)mezliğin Koşul(lu/suz)luğunu Aramak:
Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum (Kaufman, 2020)**

Eda Çekemci*

Öz

Konukluk, yabancı sınırlar içindeki bireylerin geçici durumunu kapsar. Ev sahibi, konuğun konaklamasının sınırlarını belirleme yetkisine sahiptir ve bu da konuğun hareket özgürlüğünü etkiler. Konukseverliğin koşullu veya koşulsuz olarak sunulma şekli, konuğun kimlik uyuşumlarını ve krizlerini gözler önüne serer. Konuk, konuk kimliği temelinde başlatılan bir davet veya ziyareti yerine getiremediği durumlarda kimlik krizi ortaya çıkar. Bu çalışma, Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum (I'm Thinking of Ending Things, Charlie Kaufman, 2020) adlı film üzerine odaklanır ve konuk kimliğiyle ilgili belirsizliklerin konuğun kendi kimliğine sirayet etmesiyle ortaya çıkan karmaşık durumu araştırır. Filmde erkek arkadaşının ailesinin evine konuk olan ve hem yolculuk hem konukluk boyunca kendi benliğine ve konuk kimliğine bir yakınlaşıp bir uzaklaşan ana karakterin gezindiği hayaletli sınırlar keşfedilecektir. Bu çalışmada, anlatı ve karakter analizi temelinde Jacques Derrida'nın konukseverliğe (l'hospitalité) dair yazılarından ve Immanuel Kant ve Emmanuel Levinas'ın koşullu ve koşulsuz konukseverlik konularına dair eserlerinden yararlanılacaktır. Derrida'nın musallatbilim (hantologie) ve hayalet teorisi, konukluğun sınırlarının yitiminde oluşan belirsiz atmosferi açıklamakta değerli bir yere sahiptir. Çalışmada, konukseverliğin ev sahibinin tutumuna bağlı olmasıyla değişkenlik taşıması ve konuğun her zaman bir kimlik krizi eşiğinde olması, ev sahibi ve konuk arasındaki ast-üst ilişkisi üzerinden tartışılacak; söz konusu görüşlerin film dilindeki karşılıkları bulunacaktır.

Anahtar Kavramlar: Konukseverlik, Jacques Derrida, musallatbilim, hayalet, Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum

*Arş. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, İstanbul, Türkiye

E-mail: ecekemci@gelisim.edu.tr

ORCID : 0000-0002-0225-2653

DOI: 10.31122/sinefilozofi.1271933

Çekemci, E. (2023). Konuk(sev/er)mezliğin Koşul(lu/suz)luğunu Aramak: Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum (Kaufman, 2020). SineFilozofi Dergisi, Sayı 17 , 17-29. DOI: 10.31122/sinefilozofi.1271933

Geliş Tarihi: 30.03.2023

Kabul Tarihi: 11.09.2023

-Research Article-

Seeking the (Un)Conditional Hos(pita/ti)lity: *I'm Thinking of Ending Things* (2020)

Eda Çekemci*

Abstract

Guesthood encompasses the temporary status of individuals within foreign borders. The host wields the authority to determine the limits of the guest's sojourn, thereby influencing their freedom of movement. The manner in which hospitality is offered, whether conditionally or unconditionally, sheds light on the guest's identity conventions and crises. An identity crisis arises when the guest is unable to fulfill an invitation or visit that was initiated based on their guest identity. This study focuses on the film *I'm Thinking of Ending Things* (Charlie Kaufman, 2020), which delves into the intricate interplay between the uncertainties surrounding the guest's identity and their own evolving sense of self. In the film, ghostly boundaries will be explored, where the character, who is a guest at his boyfriend's family's house, oscillates between drawing nearer and drifting away from his own self and guest identity throughout both the journey and the visit. Drawing upon narrative and character analysis, this study incorporates the approaches presented in Jacques Derrida's writings on hospitality, along with the works of Immanuel Kant and Emmanuel Levinas concerning conditional and unconditional hospitality. Derrida's hauntology and theory of ghosts prove valuable in elucidating the enigmatic atmosphere that arises from the dissolution of boundaries during the sojourn. In the study, the variability of hospitality depending on the host's attitude and the fact that the guest is always on the verge of an identity crisis will be discussed through the lens of the hierarchical relationship between the host and the guest; the corresponding manifestations of these findings in the language of the film will be explored.

Keywords: Hospitality, Jacques Derrida, hauntology, ghost, *I am Thinking of Ending Things*

---

*Res. Asst., İstanbul Gelişim University, Faculty of Fine Arts, Department of Radio, Tv and Cinema, İstanbul, Türkiye.

E-mail: ecekemci@gelisim.edu.tr

ORCID : 0000-0002-0225-2653

DOI: 10.31122/sinefilozofi.1271933

Çekemci, E. (2023). Konuk(sev/er)mezliğin Koşul(lu/suz)luğunu Aramak: Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum (Kaufman, 2020). SineFilozofi Dergisi, Sayı 17, 17-29. DOI: 10.31122/sinefilozofi.1271933

Received:30.03.2023

Accepted: 11.09.2023

Extended Abstract

Research Problem

This study aims to explore the concept of hospitality within the framework established by Jacques Derrida. It delves into the delicate balance between the boundaries of relationships formed by individuals with those inside and outside, and examines how disturbing this balance can lead to a transition into the realm of haunting.

Research Questions

1. Where do the boundaries of hospitality begin and end?
2. How does the transition between guest-stranger-host identities unfold under specific conditions? And where does the notion of ghosts, emerging from disrupted balances during this transition, fit within the context of hospitality?
3. What is the significance of hospitality in the relationships individuals establish with themselves and others?
4. Is there a connection between Derrida's hauntology and his concept of hospitality (*l'hospitalité*)?
5. In a narrative centered on the abstract concept of hospitality, how are the conditions and limits of hospitality conveyed through visual language?

Literature Review

The relationship between the concepts of hospitality (*l'hospitalité*) and hostility (*l'hostilité*) have been extensively examined by Derrida in the context of global citizenship and migration studies, employing his own deconstructionist approach to analysis. Derrida draws upon Immanuel Kant's *Toward Perpetual Peace: A Philosophical Sketch (Zum ewigen Frieden: Ein philosophischer Entwurf, 1795)* and Emmanuel Levinas's *Totality and Infinity: An Essay on Exteriority (Totalité et Infini: essai sur l'extériorité, 1961)* to shed light on the deeper meanings of these concepts. This study builds upon the works of these three philosophers, as well as secondary sources on hospitality.

Methodology

The study focuses on analyzing the narrative of the selected film through the lens of Jacques Derrida's concepts of hospitality (*l'hospitalité*) and hostility (*l'hostilité*). It aims to investigate how the abstract concepts of hospitality and hostility are conveyed in visual language and whether specific elements such as setting (spatial elements), atmosphere (mise-en-scène, props, lighting, color scheme, tone, and editing), and framing (cinematography) chosen in the film contribute to the portrayal of hospitality and hostility. Drawing on a close reading approach that is based on the concepts of hospitality and hostility, the study will examine the film specifically in terms of its narrative elements and character design.

Results and Conclusions

Films often serve as catalysts for sociological and philosophical debates. In this study, Charlie Kaufman's *I'm Thinking of Ending Things (2020)* was selected as a film that stimulates discussions on hospitality, and the boundaries of hospitality in relation to hostility were explored within the framework of the film's narrative. The absence of strict boundaries between conditional and unconditional hospitality, the prevalence of a transitional and uncertain structure, and the dominance of a single person (the host) all contribute to the potential risk

of an identity crisis for the guest. This identity crisis not only manifests externally but also internally, allowing ghosts to haunt one's sense of self. The study reveals that hospitality, when freed from its hierarchical/ upside-down relationship and subjectivity, can assume a protective role through ethical principles. The genre transition within the film's narrative aligns with the ambiguous nature of hospitality, utilizing visual language to serve the overarching narrative.

Keywords: *hospitality, Jacques Derrida, hauntology, ghost, I am Thinking of Ending Things*

Giriş

Jacques Derrida, dilin ürettiği anlamları başka açılardan görmenin ve yorumlamanın yollarını arar. Kendisi herhangi bir tanımlamanın içine dahil olmaktan imtina etse de yapısökümcü bir düşünür olarak nitelenir.¹ Kavramların çelişki içerdiğini, asıl anlama erişebilmek için var olan çelişkilerin ötesine bakmak gerektiğini savunur. Anlam, oyun, fark, musallat olma, kararverilemezlik, konukseverlik, ses, fenomen gibi pek çok kavram üreten Derrida, kavramların inşa edilmiş mevcut yapılarını sökerek farklı anlamlar kazanmalarını sağlar. Derrida'nın dile olan bu yaklaşımı sinemada da karşılık bulur. Söz konusu yapısökümcü yaklaşımı sinemanın görsel diline uygulamak ve görsel anlatının farklı boyutlarını irdelemek, filmin yapısını parçalara ayırmayı ve bu parçalar arasında inşa edilmiş olan ilişkileri incelemeyi beraberinde getirir.

Jacques Derrida'nın geç dönem yazılarında fenomenolojik etik üzerine bir tartışma olarak ele aldığı, siyasi bağlamda göçmenleri ve mültecileri göz önünde bulundurarak irdelediği bir kavram olan konukseverlik (*l'hospitalité*), çalışmanın ana odağı olarak belirlenmiştir. Derrida'nın ve bu tartışmayı yürütürken yararlandığı Immanuel Kant'ın ve Emmanuel Levinas'ın incelemelerinde siyasi bir tutuma sahip olan konukseverlik kavramı, çalışmada bu tutumundan uzakta ele alınmış; kavramın kendiliğinden doğurduğu krizler bulgulanmaya çalışılmıştır.

Literatürde yapısökümcü analizlerin (Aker, 2021 & Kılıç ve Çakır, 2021 & Yıldırım Sağlan, 2021 & Öztek, 2019 & Kızıltunalı, 2022) ve Derrida'nın konukseverlik kavramı ışığında yürütülmüş incelemelerin (Rutli, 2017 & Erkek, 2023 & Özmen, 2020 & Çakmakkaya, 2023) varlığı büyük önem taşımaktadır. Anlamın biricik olmadığı üzerinde duran Derridacı perspektifle bakıldığında hem niceliksel hem de niteliksel olarak söz konusu çalışmaların artışı, arayışın çeşitlenmesi bakımından kıymetlidir.

Sinemada karakterin ön plana çıktığı çağdaş anlatı örneklerinde yer alan bireysellik, öznellik, öteki, varoluş, kimlik gibi tekrarlayan kavramlara Derrida'nın perspektifinden bakmak, anlatıda var olan çelişkilerin, farkların ve krizlerin ötesinde yatan asıl anlamların ortaya çıkarılmasını sağlar. Çalışmada bu amaçla Charlie Kauffman'ın 2020 yapımı filmi *Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum (I'm Thinking of Ending Things)* örneklem olarak belirlenmiştir. Film, erkek arkadaşının ailesinin evine konuk olan Lucy'nin yolculuk ve misafirlik boyunca yaşadığı zihinsel bunalımları aktarmaktadır. Iain Reid'in aynı adlı kitabından uyarlanan film, görsel dilin olanaklarını kullanarak Lucy'nin kendi benliğiyle ve ötekilerle girdiği mücadeleyi somutlaştırır. Söz konusu mücadele, konukluğun sınırlarının belirlenemediği kaygan zeminde, karakterin hem konuk kimliğini hem de kendi özünü yitirmesiyle başlayan kimlik krizini karşılamaktadır. Çalışmada, konukseverliğin sınırları, evrensel bir konukluğun mümkün olup olmadığı, ev sahibi ve konuk arasındaki ast-üst ilişkisinin geçerliliği tartışmaya açılacak; filmin ana karakteri Lucy'nin konukluk serüveni takip edilecektir.

Klasik anlatı yapısının alışlagelmiş kurallarını tersyüz ederek yapısöküme uğratan Kaufman, bu yöntemle Derridacı bir yaklaşım sergilemiştir. Anlatı boyunca konuk ve ev sahibi

¹ Derrida, 1967 yılında yayımladığı ve görüngübilime, dilbilime, psikanaliz ve yapısalcılığa getirdiği eleştirilerle öne çıkan Yazıbilime Dair, Konuşma ve Görüngü ve Yazı ve Ayrım kitaplarıyla bu tanımlama içerisine dahil edilmektedir (Sarup, 2010, p.51).

kimlikleri arasında bir yer edinemeyen ve kendi zihnine hapsolan Lucy, kendine musallat olan benliğiyle ve geçmişiyile mücadele içerisine girer. Somut olarak zaman-mekanda var görünen fakat ruhen başka boyutlarda gezinen Lucy, var-yok arası bir oluş sergiler. Lucy'nin içerisinde bulunduğu bu durum, Derrida'nın musallatbilim teorisi ve hayalet kavramı ışığında da okunabilir. Bu doğrultuda, konukseverliğin sınırlarının yitimiyle bir kimlik krizinin ve hayaletlerin doğuşunun başladığı söylenebilir. Filmde Lucy'nin hayalet bir konuk olarak varlığı üzerinden erkek arkadaşının ve erkek arkadaşının anne babasının tepkileri ele alınacaktır. Ötekilerin gözündeki kabulünü sağlamaya çalışırken ötekileri kabul edebilme mücadelesinin içine düşen Lucy'nin ve ebeveynlerin konumları, Derrida'nın konukseverlik (*l'hospitalité*) ve konuksevmezlik (*l'hostilité*) kavramları ışığında irdelenecektir. Konuğun saf bir şekilde sevillebilirliğinin ve kabulünün mümkün olmadığı üzerinde duran Derrida'nın bu tezi, filmdeki konukluk ilişkisi üzerinden yorumlanacaktır.

Çalışmayla; en temel anlamda konuk ve ev sahibi arasındaki ilişkinin dinamikleri tartışmaya açılmıştır. Sözsüz bir yasa üzerine temellenen konukseverliğin geçişli ve belirsiz yapısı irdelenmiş, koşullu veya koşulsuz konukseverlik şeklinde yapılan ayırımın ötesinde bir konukseverlikten söz edilip edilemeyeceği tartışmaya açılmıştır. Konukseverliğin geçişken yapısının filmin anlatısına sirayet etmesiyle paralel olarak yaşanan tür değişimleri (dram, müzikal, korku geçişleri gibi) ve kadraj tercihlerinin anlatıyı destekleyici, yapısökümcü bir tutum sergilediği bulgulanmaya çalışılmıştır.

Konukseverliğin Sınırlarında Gezinmek

Derrida, felsefi izleğinde Batı düşüncesini eleştirerek kavramsal incelemeler yürütmektedir. Bu kavramsal incelemelerden biri konukseverlik üzerinedir. Konukseverlik², belirli sınırlara sahip iç ve dış arasında ve beraberinde ben ve öteki arasında ilişkiler kuran ve bu ilişkilerin yapısına göre modellenen bir duygu durumudur. Konukseverlik en temelde bir gelme ve bulunma haliyle şekillenir. Bir girişi, bir kapısı veya penceresi bulunan alana gelen konuğa sorulan ilk soruyla konukla ev sahibi arasındaki ilişki başlamış olur. Giriş sınırını geçene dek bir yabancı kimliği taşıyan ve evin sınırlarına girdiğinde konuk kimliğine bürünen kişi, ilk etapta "Adın ne?" sorusuyla karşılaşır. Derrida, bu soruyu konukseverliğin sorusu olarak niteler. Bu soruya verilen yanıtla, yabancı ve konuk arasındaki kimlik ve sınır geçişi sağlanır. Yabancı ve konuk kimliği arasındaki sınır geçişi, mutlak ötekinin artık bir isme sahip olmasıyla sağlanır. Yabancı ile mutlak öteki arasındaki fark, mutlak ötekinin bir isme sahip olmamasıdır. Yabancı sorulan ilk soruyla bir isme sahip olur ve öteki olmaktan çıkar. (Derrida, 2000, pp.25-27).

Derrida konukluğu, yabancı olanın kendine ait olmayan bir mülkte düşmanca bir tavır görmeme hakkı şeklinde tanımlar (akt. Sümer, 2019, p.14). Bu tanımlamanın akabinde, Derrida'nın, tüm yaklaşımların altında yatan şiddet olgusunu ortaya koyduğu çalışmalar da göz önünde bulundurulduğunda³, konukseverlik kavramının koşullu ve koşulsuz olarak ayırılanması anlam kazanmaktadır. Derrida, saf duygularla bezenmiş bir konukseverlik halinin mümkün olmadığını, her konukseverliğin bir koşul barındırdığını, tam da barındırdığı bu koşul nedeniyle kendi zıddını içinde taşıyan bir kavram olduğunu öne sürmüştür (Rutli, 2017, p.129). Derrida, koşullu konukseverlik kavramını, Immanuel Kant'ın evrensel barışa yönelik yazılarından hareketle ele alır. Kant'ın, yazısında, dünya vatandaşlığı hakkının herkes için geçerli olacak misafirlik şartlarıyla sınırlanması gerektiğine yönelik yaptığı vurgu (1960, p.26) Derrida'nın konukseverliğin koşulları üzerine düşünmesine neden olmuştur (Rutli, 2017,

² Derrida'nın yazılarında Fransızca karşılığı *l'hospitalité* olan konukseverlik, Latince "hospes" kökünden gelmektedir. Hospes, yabancı anlamına gelen "hostis" kökünden türemiştir (Kakoliris, 2018, p.149).

³ En temelde Derrida'nın bir yöntem olarak benimsediği yapısöküm, karşıtlıkların bir şiddet düzeni barındırdığı görüşüyle temellenir. Peşi sıra gelen her kavram, kendinden öncekini denetimi altına alma eğilimindedir (Sarup, 2010, p.79).

p.129). Konukseverlik en temelde her toplum için farklı şekilde eyleme dökülebilen ortak bir duygu durumudur. Bu duygunun belirli sınırlarla veya yasalarla koşula bağlanmasıyla koşullu bir konukseverlik anlayışından söz edilmeye başlanır.

Doğrudan iki uçlu bir konu olan konukseverlik, konuğu ve ev sahibini barındırır. Ortaya çıkması için iki ayrı tarafa ve bir ilişkiye ihtiyaç vardır. Bu ilişkide konuğa sağlanan rahatlık ve kendi evinde gibi hissetme hali, ev sahibi tarafından ona sunulan konfor alanıdır. Konukluk bu konfor alanının sınırlarını bilmeyi gerektirir. Ev sahibinin varlığı doğrudan bir koşulu ortaya koymaktadır. Yabancı konuk statüsüne geçmesi, ev sahibinin ona sunduğu ayrıcalıklarla yaşanmıştır. Ev sahibinin konuğu her zaman sınıra gönderme hakkı vardır. Bu durum ilişkinin eşit bir ilişki olmadığını göstermektedir (Derrida, 2012, p.10). Bu ilişkide en önemli unsur konuğun etik tavrıdır. Herhangi bir yasa ile belirlenmemiş bu sınırlar, sözsüz bir etik tavırlar dizisiyle belirlenmiştir (Derrida, 1993, p.8).

Immanuel Kant, konukluğu evrensel bir konukluk olarak ele alır ve yasalara bağlı olması gerektiğini savunur. Konukluğu kontrol edilmesi gereken bir olgu olarak görür (1960, p.26). Koşullu ve şartlı konukseverlik, tam da bu denetleyici yapısı sebebiyle ev sahibinin varlığını ve sahip olduğu gücü onaylayan bir tutuma sahiptir. Ev sahibi ve konuk arasında eşit olmayan bir ilişki yaratır. Ev sahibinin yasalarına uyması gereken bir konuğun varlığı, ev sahibini üst bir konuma yerleştirir. Konuk, savunmasızdır ve kendi taleplerine göre değil, ev sahibinin yasalarına göre hareket eder. Konuğun savunmasızlığının belirgin bir kriter olduğu koşullu konukseverliğin karşısında, ev sahibinin tercihen savunmasız olmayı seçtiği bir koşulsuz konukseverlik durumu vardır.

Derrida'nın Emmanuel Levinas'ın çalışmalarından esinle ortaya koyduğu koşulsuz konukseverlik, ben ile öteki arasındaki ilişkide, benin ötekine yönelik kendinden vazgeçme halini karşılar. Ev sahibi konuk için kendi evinden vazgeçen bir tavır sergiler (akt. Rutli, 2017, p.138). Özellikle ikili ilişkilerde sıklıkla gözlenen kişinin bir diğeri için kendi benliğinden vazgeçme hali, ev sahibi ile konuk arasındaki ilişkiyi eşit kılar gibi gözükse de aslında yine sunulan ayrıcalığın boyutuyla minnet üzerine kurulu eşit olmayan bir ilişki ortaya çıkar. Bu durumda dahi ayrıcalığı sunan taraf daha yüce gönüllü olarak nitelenebilir. Bu durum yalnızca ev sahibi ile konuk arasındaki kontrol mekanizmalarını ortadan kaldırır. Koşulsuz konukseverlik, ilişkinin dengesini de bozan bir yapıdır. Bu anlamda kimin hakkının ne oranda olduğu, kimin neye sahip olduğu üzerinde ortaya konulabilecek farklı düşünceler ve ilişkinin bozuma uğraması, hayalet için uygun ortamı oluşturmaktadır.⁴

Derrida, konukseverlik meselesinde herhangi bir koşulun varlığını etik dışı bir durum olarak yorumlar. Ona göre koşullar varsa söz konusu şey konukluk değil, taraflar arasında yapılan bir anlaşmadır. Koşullu konukseverlik, ev sahibinin belirlediği birtakım sınırlarla kendini konuk karşısında hiyerarşik olarak üst bir konuma yerleştirmesi demektir. Eşiğe çizilen sınır, konuğun içeri girip girmeyeceğinin belirlendiği noktadır (Çakmakkaya, 2023, p.246).

Konukseverlik, konuk ve ev sahibi ilişkisindeki duygu durumudur. Koşullu olması durumunda ev sahibinin yasalarına uyulan, koşulsuz olması durumunda ev sahibi ile konuk arasındaki yasaların ortadan kalktığı bir durum oluşmaktadır. Bu çerçevede davet ve ziyaret arasında da bir ayırım yapılmaktadır. Davet, ev sahibince gerçekleştirilen ve konuk için yapılan birtakım hazırlıkları kapsarken; ziyaret, konuk tarafından gerçekleştirilen ve ev sahibini hazırlıksız da yakalayabilen bir toplanmayı karşılar. Davet, ev sahibinin yasalarını uygulamasına ve hazırlıklarıyla bir akış oluşturmaya olanak tanır ve koşullu bir konukseverliğe alan açar. Ziyaret ise ev sahibinin kabulüne ve konuğun da kendisi kadar söz sahibi olmasına olanak tanıyan koşulsuz bir konukseverlik ortamında gerçekleşir (Derrida, 2008, p.36).

⁴ Derrida için hayalet, geri gelerek bulunduğu yere musallat olan, beklenmedik belirsizlerle kendini gösteren zamansız bir oluşturdur (2001, p.65).

Konukseverlik, ev sahibinin yaşadığı gerilimi de kapsar. Gelen kişi bir yabancıdır ve ona yönelik tutum düşman kazanma riskini beraberinde taşımaktadır. Konukluk gerçekleştiikten sonra da konuğu sevmeme ve bir daha kabul etmek istememe gibi sonuçlarla karşılaşmak mümkündür. Ev sahibi konuğu kabulüyle kendisine itaat edilen bir ortam oluşturmanın engin duygusunu yaşarken beraberinde kendini konuk tarafından gelebilecek sürprizlere ve risklere karşı da savunmasız hale getirmiş olur (Işıklı, 2015, p.65-69). Derrida bu noktada konukseverliğin konuksevmezliğe dönüşmesi arasında ince bir çizgi olduğunu işaret eder. Konukseverlik kavramının hem olumlu hem de olumsuz alt yapısının varlığını vurgular (Yıldırım, 2021, p.931). Konukluk kendi içerisinde zıddını barındırırken beraberinde birtakım çelişik durumları da taşımaktadır. Konuktan beklenen, evin ona ait olmadığını hatırlarken aynı anda kendi evinde gibi hissetmesi; kendi evinde gibi hissederken aynı anda konukluğun yasalarına uyması gerektiğini unutmamasıdır. Konukseverliğin yasaının evrensel olduğu üzerinde durulurken konukluğun kurallarının toplumlara göre değişiklikler göstermesi de bir başka çelişik durumdur.

Konukluğu daha geniş bir kapsamda dünya vatandaşlığı ve göç çalışmaları üzerinden inceleme alanı yapan Derrida'nın⁵ bakışına alternatif bir bakış açısı getirerek, bireysel ilişkilere ve temel anlamıyla konukluk haline indirgemek, Derrida'nın çalışmalarının kapsamının ne oranda esnek olduğunu da ortaya koymaktadır.

En temelde konuk, bir ötekidir. Ev sahibi, konukseverliğini konuk üzerinden, konuk da sınırlarını aşmadığını ev sahibi üzerinden anlamlandıracaktır. Bu ikili ilişki içerisindeki sınırların kaybı, ev sahibinin koşulları ortadan kaldırarak sınırsız bir konukseverlik sunması veya konuğun itaat etmesi gereken sınırları aşması durumunda yaşanır. Koşulsuz konukseverlikle beraber dengeler bozulur ve dengenin bozulduğu bu ilişkide göz ardı edilen sınırlar kendini var etme çabası içerisine girer. Burada hayaletin konukluğundan söz edilmeye başlanır.

Musallatbilim ve Hayalet Teorileri Ekseninde Ben ve Öteki

Her türlü oluşa, kabul görmüş perspektifin dışında farklı bir bakışla bakarak o oluş içerisindeki çelişkiler üzerinden yaklaşan Derrida, yalnızca çelişkileri irdeleyerek gerçek anlama erişilebileceğini savunur. Bu yöntemle, felsefi bir alan olarak kabul görmüş varlıkbilimi tersine çevirir, somut bir şekilde var olanın dışında kalan varlıklarla ilgilenir ve kendini izlerle gösteren, hissettiren namevcut belirleyişleri musallatbilimin inceleme alanına dahil eder (Derrida, 2001, p.51). Belirsiz bir tavırla karakterize ettiği bu var-yok oluşları hayalet teorisi kapsamında inceler.

Derrida hayalet teorisini, Karl Marx ve Friedrich Engels'in *Komünist Manifesto (1848)*'da sözünü ettiği komünizmin hayaletinden yola çıkarak geliştirir. Manifestoya göre, bittiği ve artık işlevsiz olduğu varsayılan komünizmin etkisi dönemin tüm politik kararlarında ve toplumsal yaşantıda izlerini göstermekte, komünizmin hayaleti şehrin üstünde gezinmektedir (akt. Saybaşı, 2011, p.17). Bu doğrultuda Derrida için hayalet, geri gelerek bulunduğu yere musallat olan, beklenmedik belirleyişlerle kendini gösteren zamansız bir oluştur. Kendini ortaya çıkarmak için bulunduğu yere adeta musallat olan hayalet, bastırılan, görülmeyen, göz ardı edilen şeylerin geri dönüşünü temsil eder. Bu musallat olma hali, yersiz ve zamansız bir hal olduğundan nerede, nereye, ne zaman, ne şekilde musallat olacağı belirsizdir (Derrida, 2001, p.65).

Hayaletin musallatlığı aynı zamanda bir konukluktur. Hayalet, bir davet karşılığında konukluk gerçekleştirmez. Onun zamansız belirleyişleri, ev sahibine haber verilmemiş ani

⁵ Derrida, konukluğun suç olarak nitelendirilebilmesi üzerine düşüncelerini konukluğun potansiyel çıktılarını ve etik sınırlarını sorgulamaya yönlendirmiştir. Bu durumu göçmenler üzerinden ele almayı tercih eden Derrida, sınırları, koşullu ve koşulsuz kabulü irdelemiş ve söz konusu kabullerin olumlu ve olumsuz sonuçlarını bulgula- ma çabası göstermiştir (Kakoliris, 2018).

ziyaretlerle karşılık bulur. Hayalet, davetsiz bir konuktur. Özü gereği, görülmemiş, bastırılmış bir oluş olan hayalet, musallat olmasıyla beraber koşulsuz konukseverliğin sınırlarını zorlar. Musallat olunan kişi veya şey, hayaletin belirişiyi beraber zaruri bir ev sahibi kimliğine bürünür. Ev sahibinin halihazırda görmezden geldiği, reddettiği bir konuğun, kendini kabul ettirme talebiyle var olması ev sahibini koşulsuz konukseverliğe zorlar. Hayaletin musallat olma talebi, görülmeyen konuk kimliğinden sıyrılıp ev sahibi olmayı içeren söz hakkı talebidir.

Hayaleti ve musallatbilimi bireysel ilişkilerde gözlemlemek mümkündür. Hem bireyin ötekiyle kurduğu ilişki hem de kendiyi kurduğu ilişki hayaletleri oluşlar için uygun bir ortam sunmaktadır. İlişkiler içerisindeki sayısız çetrefilli durum, çelişkiler, görmezden gelmeler ve yok saymalar, ilişkinin doğasıyla hayaletin doğasını birbirine yaklaştırır. Hayaletin zamansız ziyareti, onun geri gelişini, musallat oluşunu karşılar. Zamansızlığı nedeniyle geçmişi de geleceği de şimdiki de kendi içinde taşıyan hayalet, ani konukluğuyla beraber bastırılmış bir hesaplaşmayı da gün yüzüne çıkarır. Hayaletin konukluğu, onun varlığı kabul edilene dek sürer (Derrida, 2001, pp.64-65).

Hayaletin yeri doğrudan sınırları işaret eder. Sınırın dışında bırakılan, göz ardı edilen hayaletin öne sürdüğü hesaplaşma sınırlarla ve sınırın arkasındakilerle yüzleşmeyi beraberinde getirir. Hayaletin gelişiyi beraber artık hiçbir şey eskisi gibi değildir. Kabul edilene dek kendini farklı şekillerde gösterir. Hayalet musallat olduğu andan itibaren ya bir arafta kalma hali yaşanır ya da hayaletin varlığının kabulüyle boyut değiştirilir. Hayalet aynı zamanda tanıdık bir oluştur. Göz ardı edebilmek için belirli bir oranda görülmüş olan, var olduğu bilinciyi yok sayılan hayalet tamamen yabancı değildir (Derrida, 2001, pp.154-155).

Hayalet, ister bir insanın benliğine, ister bir eve, ister bir topluma musallat olsun, özünde bir konuktur. Hayaleti doğuran koşullar, konukseverlikte olduğu gibi ev sahibi tarafından belirlenir. Hiçbir zaman tam anlamıyla bir yabancı kimliğine bürünmeyen hayalet, göz ardı edilen, belirene dek konuksevmez bir tavra maruz kalan, varlığı bilinen ama dışlanan bir oluştur. Konuksevmezliğin baskısı altında kalan hayalet, uygun koşullar oluştuğunda, ev sahibinin belirsiz ve dengesiz duygu durumları yaşadığı dönemlerde, hak ettiği konuksever tavrı görmek için adeta başkaldırır. Konukseverliğin koşullarını ortadan kaldırarak koşulsuz bir konukseverlik talebiyle musallat olur.

Hayaletin Konukluğu: *Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum* (2020)

Derridacı bakış açısıyla bir filmi analiz etmek, film metnini parçalara ayırmayı ve akabinde tekrar yapılandırmayı gerektirir. Film analizi, kendi başına bir yapışökümdür. Film oluşturulan tercihleri (renk, kamera açıları, kostümler, mekanlar vs.) ayrı ayrı ele almayı, yorumlamayı, bir araya geldiklerinde oluşturdukları anlamı keşfetmeyi içerir. Her biri kendi içinde ve farklı kombinasyonlarla bambaşka anlamlar doğuran söz konusu tercihler, Derrida'nın asıl anlama asla ulaşamayacağı savını doğrular. Derrida için yapışöküm, bir kara tahtadır. Yazılır, silinir ve tekrar yazılır (Aker, 2022, pp. 340-32). Film analizi de benzer bir yorumlama olanağına tabiidir. İzleyiciden izleyiciye farklı anlamlara bürünür. Anlam, izlenen zamana, ortama, koşullara bağlı olarak dönüşür. Bu nedenle yapılacak olan analiz, yapışökümün getirisine bağlı olarak var olan anlamın içinin boşaltılmasını ve yeniden doldurulmasını mümkün kılmaktadır.

Çalışmanın örnekleminde yer alan ve Derridacı bir perspektifle yorumlama hedefiyle yola çıkan *Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum* (*I'm Thinking of Ending Things*, Charlie Kaufman, 2020), erkek arkadaşının kırsalda yaşayan ailesiyle tanışmak için erkek arkadaşıyla beraber uzun bir yolculuğa çıkan ve aile ziyaretini gerçekleştiren Lucy'nin hikayesini anlatmaktadır. Lucy, erkek arkadaşı Jack'le çıktığı yolculuğa daha çıkmadan sorgulamalara başlar. Aileyle tanışmanın ilişki için ciddi bir adım olduğunu düşünerek Jack'le böyle bir hayal kurup kurmadığını düşünür ve işin içinden çoğu zaman çıkamayan Lucy, tüm yol boyunca ayrılığın sınırlarında gezinir. Lucy'nin bu sorgulamaları, görüntüler üzerine Lucy'nin üst ses olarak düşüncelerini seslendirmesiyle izleyiciye aktarılır.

Lucy, filmin en başından itibaren gergin bir tavır sergilemektedir. Bu gerginlik, ilişkisine yönelik düşüncelerinden kaynaklı olmakla beraber, erkek arkadaşının ailesi için bir yabancı olmasıyla da ilişkilidir. Lucy'nin sorgulaması konukluk halinin sınırlarına yöneliktir. Yolculuk boyunca bir yabancı olan Lucy, eve girdiği andan itibaren konuk olacaktır. Tanışma neticesinde belki de verilecek karar Lucy'nin aileden biri olmasına yönelik bir eğilim kazanacak, koşullu konukseverlik koşulsuz bir konukseverliğe dönüşecektir. Bu sınır aşımı, Lucy'nin sorgulamasının ana noktasıdır. Lucy bu sınır aşımına layık olacak bir konumda olup olmadığını sorgulamakta, bu statüyü isteyip istemediğinin kararını vermeye çalışmaktadır. Düşünceler içerisinde kaybolan Lucy, erkek arkadaşıyla kurduğu ilişkideki belirsizliğin ötesinde kendi içindeki ötekilerle de belirsizlikler yaşadığını, düşünceleriyle girdiği mücadeleyle ortaya koyar: *"Ya bu fikir bana ait değilse? Dile getirilmeyen fikirler kişiye ait değil mi acaba?"*

Lucy'nin bilinç akışına tanıklığın ilk izleri olan bu konuşmalar, filmin bütününde giderek çoğalmakta ve zihnindeki imgelerin birbirine karıştığı, zaman ve mekanın iç içe geçtiği bir forma bürünmektedir. Bilinç akışı yöntemi ile izleyici ve karakter arasındaki sınırlar ortadan kaldırılmaktadır (Selli, 2021, p.10).

Filmin zamansal olarak büyük çoğunluğuna denk düşen araba yolculuğu, konukluğun dışında kalan ara zaman ve mekanı imler. Filmin geneline yayılan gergin atmosfer ve gerilimli yapı, yol boyunca, henüz bilinmeyen bir yerle ve kişilerle kurulacak ilişkinin gerginliğiyle artmaktadır. Yol boyunca yabancı kimliğine sahip olan Lucy'nin konukluğu, bir penceresi ve bir kapısı olan alana girişle beraber başlayacaktır.

Lucy ve Jake, eve girdiklerinde uzunca bir süre karşılanmazlar. Ailesiyle beraber yaşamayan Jake'in de tam anlamıyla bir ev sahibi sayılmadığı düşünülürken konukseverliğin etik yasalarına uyulmadığı yorumu yapılabilir. Bu kurallara uymama hali ev sahibi tarafından gerçekleştirildiğinde konunun yaptırımı olamamaktadır. Jake'in geçici bir ev sahibi rolü üstlenmesiyle beraber konuk içeri davet edilir, terlikler sunulur⁶, müzik açılır, şömine yakılır. Uzun bir süre bekleyişin ardından Lucy, *"Geleceğimizi biliyorlardı değil mi? Bizi onlar davet etti."* diyerek ev sahibi ve konuk arasındaki ilişkinin sözsüz anlaşmasına aykırı bir durumun yaşandığını ima eder. Jake, davetin ailesi için fazla resmi bir kelime olduğunu ifade ederek anne ve babasının tavırlarında yatan koşulsuz konukseverliği işaret eder. Konuğu kapıda karşılamamaları dahi, kendini yolculuk boyunca bir yabancı varsayan konunun çoktan konuk kabul edildiğinin ve hatta aileden biri sayılacak denli koşulsuz bir konukseverlik sunulacağını işaretidir. Öyle ki Lucy, konukluğu başlatan o soruya *"Adın ne?"* sorusuna maruz kalmamıştır. Benzer şekilde, Jake'in anne ve babası indikten sonra yemek masasına geçtiklerinde, Lucy'nin davet bekleyerek ayakta kalması, kimsenin onu davet etmemesi üzerine en son masaya geçen kişi olması konukla ev sahibi arasındaki sözsüz anlaşmadaki tikanıklıklara bir diğer örnektir. Konukseverliğin koşulları ve koşulsuzluğu arasındaki bu dengesizlik, halihazırda yolculuk boyunca içsel kargaşalar da yaşayan Lucy'nin dengesiz bir ruh haline bürünmesine yol açar. Lucy'nin kendi yabancı, konuk ve ev sahibi kimlikleri arasındaki geçişte savrulması, hayalet için uygun ortamı oluşturmaktadır. Hayalet, kendi ev sahibi olan Lucy'e, Lucy'nin zihnine musallat olarak kendisini kabul ettirme çabası içine girer.

Zaman geçtikçe Lucy'nin, aile üyeleri otururken masayı toparlaması, evin diğer odalarında gezinmesi koşulsuz konukluğun sınırlarından içeri girdiğini göstermektedir. Lucy'nin filmin başından beri aktif olan ve üst sesle izleyiciye de açık bir şekilde sunulan zihni, filmin görselliğine de yansımaya başlar. Tüm bu yansıma anlarındaki gerilim öğeleri, filmin ortasında başka bir filmin görüntülerinin ve jeneriğinin gösterilmesi, anlatıdaki zamansal

⁶ Jake, Lucy'e evlerin soğuk olduğunu söyleyerek eve geldiğinde kullandığı terlikleri verir. Lucy, Jake için başka bir terlik daha olmadığını öğrenmesi üzerine terlikleri ona vermek ister. Evde konuk için ayrıca bir terlik bulunmaması ailenin pek fazla misafiri olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Lucy'nin ev sahibine terliği geri vermek istemesi üzerine Jake'in bunun centilmenliğe yakışmayacağını söylemesi, zihninde konukseverlik ile centilmenliği eşlediğinin işaretidir.

kaymalar, türlerin içe içe geçmesi gibi durumlar, filmin yapısökümüne uğratılmış anlatısını gözler önüne serer. Lucy'nin zihnindeki yansımaların somut olarak görselliğe dökülmesi, izleyicinin dikkatli bir seyir deneyimi içerisinde bulunmasını gerektirir. Jake ile beraberliğini sürdürmesi durumunda, aile üyelerinin geleceklerini düşleyen Lucy'nin zihni, anne ve babanın anlatı içerisinde bir yaşlanıp bir gençleşmesiyle karşılık bulur. Zihnin karışıklığını yansıtacak şekilde anne ve babanın yaşlarının dengeli dönüşmeyişi, biri yaşlıyken diğersinin genç kalışı gibi durumlar, Derridacı anlamda bir "düzenini kaybetmiş zamana (*le temps disjoint*)" işaret eden hayaletin izleri olarak da yorumlanabilir. Lucy'nin kendi kimliğine ve ötekine yönelik ilişkisinde içine düştüğü belirsizlik hali, göz ardı ettiği şeylerin düşünceler halinde yolculuğun başından itibaren gün yüzüne çıkmasıyla sonuç kazanmaya çalışır. Bu çaba, musallat olan hayaletin var olma çabasına karşılık gelir.

Lucy, anlatı boyunca çeşitlenen mesleki tercihleri, ilişkisine yönelik düşünceleri, zaman değişimiyle tanışma hikayelerinin de değişmesi gibi durumlar göz önünde bulundurulduğunda kafası oldukça karışık bir profil çizer. Kendini tam anlamıyla bulamamıştır ve ilgi alanlarını Jake üzerinden oluşturmuş bir kimliğe sahiptir. Lucy'nin bu kayıp hali, çıkacağı yolculuk öncesi kendine yüklenen yabancı ve konuk kimliğiyle beraber iyice karışmış, kendi kimliği ve kendi kimliğini var ettiği ilişkisi üzerine sorgulamalara düşen Lucy'nin hayaletle mücadelesi başlamıştır. Kendini bir yere ait hissetmeyen, buna karşılık eve girdiğinde büyüdüğü evi hatırladığını söylemesiyle tam anlamıyla yabancı da hissetmeyen, merasimlerin beklenen akışta uygulanmamasıyla konuk kimliğini yitiren ve ardından kendini zamansız, mekansız bir sürüklenme hali içerisinde bulan Lucy, hayaletin işaret ettiği ve aslında kendisinin yok saydığı her şeyi kabul edene dek bu mücadelenin içinde savrulacaktır. Bu hayaletli konukluk, hikayenin zaman akışındaki kırılmalarla ve her şeyin kaygan bir zeminde dönüşüyor olmasıyla somutlaşır. Derrida'nın merkezsizliği karşılayan bir kavram olarak ortaya koyduğu oyun, gösteren ve gösterilenin bir döngü halinde birbirlerinin yerini alma durumunu imler (Fırınacı Orman, 2015, p.78). Lucy'nin içinde bulunduğu durum her imgenin ve kavramın birbirinin yerine geçtiği bir oyun haline dönüşür.

Lucy'nin beklentilerinin çok dışında bir akışta gerçekleşen konukluk serüveni, Jake ve Jake'in ailesi ile kurduğu ilişkide nasıl bir rol alacağını bilemediği pek çok an barındırır. Konuk ve ev sahibi arasındaki ilişkinin ast-üst dinamikleri hikaye boyunca yer değiştirir. Derrida'nın konuşun saf bir şekilde sevilirliğinin mümkün olmadığı tezi, Lucy'nin konukluğu boyunca karşılaştığı tavırlarla doğrulanır. Başlangıçta koşulsuz bir konukseverlik içerisine düşen ve sınırların ortadan kalktığı bir ilişki içerisinde kendisini bulan Lucy, ev sahipleriyle kurduğu nispeten eşit ilişkide yer yer rahatsız edilmeye başlar. Vaat edilen eşit ilişki, Lucy'nin evin içerisinde rahatça gezinmesi dışında, Lucy'nin fikirlerini özgürce belirtmesi noktasına geldiğinde karşılaştığı yargılayıcı bakışlarla bozulur. Ev sahibi kendi kaldırdığı sınırları aniden yerine koyarak evin içerisindeki ve hatta kendi çocuğu üzerindeki haklarını sözsüz bir şekilde hatırlatır. Konukseverliğin koşullarının aniden gündeme geldiği bu gibi anlarda bocalayan Lucy, koşulsuz bir konukseverliğin içerisindeki gizli koşullarla ve ev sahibinin kurduğu sözde eşit ilişkideki minnet talebiyle karşı karşıya kalır.

Konukluğun bitimiyle, fırtınada Jake'le beraber eve dönüş yolculuğuna başlayan Lucy, kontrol edemediği gelişmelerin içinde savrulmaya devam eder. Bastırdığı ve göz ardı ettiği düşüncelerle yüzleşmeyen, filmin başında olduğu gibi bu düşüncelerin kendine ait olup olmadığını sorgulayacak denli kişiliğinde bölünmeler yaşayan Lucy, düşüncelerini Jake'le paylaşarak kendiyi ve ötekiyle bir hesaplaşma yaşamak yerine musallat olma halinin yarattığı arafta kalmayı tercih eder. Bilincin sınırlarının olmadığını yansıtır şekilde filmin sonuna doğru tür kaymasının yaşanması, filmin gerilim atmosferinin yerini müzikal bir havaya bırakması ve son sahnede karakterlerin yüzündeki makyajın hiç olmadığı kadar yapmacık olması Lucy'nin gerçeklikten ne kadar uzaklaştığının bir yansımasıdır. Bu anlamda Lucy'nin artık kendi benliğine, yaşantısına ve ilişkisine yönelik bir konukluk geliştirdiği yorumu yapılabilir.

Sonuç

Kendisi öyle tanımlanmak istemese de yapısökümcü olarak tanımlanan Jacques Derrida, tüm oluşlara, var olan ve kabul görmüş yapının dışında bir bakışla bakarak yeni anlamlar üretme ya da var olan gizil anlamları ortaya çıkarma çabası taşıyan bir düşündürdür. Benlik, öteki, konukluk, dil, söz, oyun gibi pek çok kavramı irdeleyen Derrida, çelişkilere erişmeyi ve bu çelişkileri çözümleyerek var olan anlamın dışındaki anlamlara ulaşmayı hedefler. Konukluk kavramını da konuksev(er/mez)lik şeklinde ele alan Derrida'nın perspektifinde konukluk, ev sahibi ve konuk arasındaki ilişkiyi işaret eden, iki uç arasındaki dengeye bağlı olarak konukseverlik (*l'hospitalité*) veya konuksevmezlik (*l'hostilité*) olarak sonuçlanabilecek bir durumdur. Konukseverliği de kendi içinde ev sahibi ve konuk arasındaki ilişki üzerinden koşullu ve koşulsuz olarak ayıran Derrida için koşulsuz konukseverlik zarar verici bir tutumdur, çünkü ikili arasındaki sözsüz anlaşmayı ve etik sınırları aşan bir durumdur (Derrida, 2000, p.27). Koşullu konukseverliği Immanuel Kant'ın evrensel barışa yönelik yazıları çerçevesinde ele alan Derrida, konukluğu kontrol edilmesi gereken bir olgu olarak görür ve koşulları gerekli bulur. Derrida'nın bu düşüncesinin oluşmasında Emmanuel Levinas'ın koşulsuz konukseverlik üzerinde yazıları etkili olmuştur. Koşulsuz konukseverlikte ev sahibinin kendinden ve yasalarından vazgeçerek konuğa sınırı aşma izni vermesi, Derrida'ya göre tehlike arz eden bir durumdur. Koşulsuzluk, ev sahibinin kontrol kaybı yaşamasının yanı sıra, konuğun yerini ve dengesini yitirmesine de neden olabilmektedir.

Çalışmada konukseverliğin koşulluluğu ve koşulsuzluğu üzerine bir inceleme yürütmek amacıyla, Derrida'nın siyasi perspektiften ele aldığı konukluk kavramı, temel anlamıyla ele alınmış ve Charlie Kaufman'ın yönetmenliğini üstlendiği 2020 yapımı *Her Şeyi Bitirmeyi Düşünüyorum* (*I'm Thinking of Ending Things*) filmindeki konukluk ilişkisi irdelenmiştir. Konukluk kavramına ek olarak, Derrida'nın çalışmalarında tekrarlanan ben ve öteki ilişkisine ve kimlik meselelerine de yer verilmiştir. Konukluğun da bir kimlik meselesi olduğu düşünüldüğünde, bireyin hem kendisiyle hem de ötekiyle kurduğu yabancı – konuk – ev sahibi kimliklerinin ve ilişkilerinin ne şekilde kurulduğu irdelenmiştir. Bu ilişkilerin kurulamadığı, karıştığı ve yürümediği anlarda farklı bir oluşun varlığından söz edilmektedir. Derrida, varlıkbilimin alanına girmeyen bu oluşları musallatbilim çerçevesinde incelemiştir. Musallatbilim, belirsiz ve zamansız bir oluşa sahip namevcut oluşları inceleyen bir alan olarak Derrida literatüründe yerini alır ve hayalet teorisini içerir. Hayalet, Derrida'nın *Komünist Manifesto*'da (Marx ve Engels, 1848) bahsi geçen komünizmin hayaletinden yola çıkarak oluşturduğu, göz ardı edilenin ve bastırılanın geri dönüşünü temsil eden oluştur (Derrida, 2001, p.51).

Filmin analizinde, Derrida'nın sürekli altını çizdiği anlamın istikrarsız oluşu, anlamın herhangi bir koşulda herhangi bir otorite sağlayamayacağı, anlamın serbest bir oyun alanının içinde barındığı, boşlukların her zaman var olduğu ve hiçbir anlamın ötekenden daha kabul edilebilir olmayacağı (Sim, 2000, pp.30-35) bakış açısı takip edilmiştir.

Filmde, erkek arkadaşının ailesinin evine konuk olan Lucy'nin kendi içindeki ve dışındaki hayaletlerle ve hem kendi konukluğuyla hem de benliğine musallat olan hayaletin sürpriz konukluğuyla mücadelesi aktarılır. Lucy, musallat olma halinin ve konukluğun sınırlarında gezinirken, sürekli bir sınırsızlıkla karşılaşır. Kendi sınırlarını çizemeyen ve kontrolsüz bir akışta sürüklenen Lucy, ne kendisiyle ne sorguladığı ilişkisindeki ötekiyle ne de ev sahipleriyle bir hesaplaşma içerisine girer. Lucy'nin söz konusu hesaplaşması, filmin klasik anlatı yapısının dışında, belirsiz sınırları olan bir anlatı yapısına sahip olmasıyla izleyiciye yansıtılmaktadır. Konukseverliğin sınırlarının aşılmasının, hayaletin tüm benliği ele geçirmesiyle imgelendiği filmde Lucy, hem içsel hem de dışsal ötekilerle girdiği mücadeleden sıyrılamaz. Kendini tam anlamıyla doğrudan filmin evreni içerisinde koşulsuz bir konukseverlikle karşı karşıya bulur.

Derrida'nın koşulsuz konukseverliğin altında yatan gizil şiddeti ve tehlikeyi işaret etmesi, filmde Jake'in anne ve babasının Lucy'nin tavırlarına sağladığı özgürlüğe karşın yer yer sergiledikleri sınırlayıcı tutumlarla kendini gösterir. Lucy'nin zihni, eğer ev sahibi kimliğini kabul

ederse - ki bu kimlik Lucy'nin Jake ile aynı hayatı paylaşması anlamına da gelmektedir - bu koşulda başına gelecekleri gördüğü bir dizi olası senaryoda gezinir. Bu senaryolar, film dilinde karakterlerin biri yaşlanırken diğerinin yaşlanmaması, bir odanın oldukça eski bir görünüme sahip olurken diğer odaların aynı görünümde kalması, Lucy ve Jake'in anlattıkları hikayelerin akış içerisinde başka türlü gerçekleşmesi, aşırı makyaj uygulamaları, filmin türünde yaşanan kaymalar ve hızlı geçişlerle somut bir hal kazanır.

Filmde konuk kimliğini Lucy ve Lucy'nin zihnine ani bir ziyaret gerçekleştiren hayalet taşımaktadır. Hikayenin sonunda konukluğun konuksever ve konuksevmez tutumları ile koşulları ve koşulsuzluğu artık birbirine girmiştir. Koşulsuz konukluğun sınırsızlığı, her şeyi alt üst etmiştir. Sınır, aynı zamanda kontroldür ve yabancı-konuk-ev sahibi kimliklerinin geçişkenliğini korur. Bu doğrultuda koşullu konukseverlik ve koşulsuz konukseverlik arasındaki ayrım ile ev sahibi ve konuk arasındaki ast-üst ilişkisi bir noktada gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Filmde, tüm bu gerekliliklerin yok sayıldığı noktada, dengesiz ilişkiler ve kayıp kimlikler doğmuş, koşulsuz konukseverliğin yol açtığı tekinsiz ve belirsiz atmosfer tüm hikayeyi sarmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı:

Makale yazarı herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Kaynakça

- Aker, H. (2021). "Contagion Filminin Yapısökümü: Meta-Virüs ya da Virüsün Ticarileştirilmesi". *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 7 (2). s.167-175.
- Aker, H. (2022). "Deconstruction in Film Analyses: Poststructuralism, Derrida and Cinema". *Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*. 21(1). s.333-353. Doi: 10.20981/kaygi.1051530
- Çakmakkaya, E. (2023). "Derrida'nın Sorumluluk ve Konukseverlik Yasasına Özakman Üzerinden Eleştirel Bir Bakış". *Turcology Research*. (77). s.244-257.
- Derrida, J. (1993). *Aporias*. T. Dutoit (Çev.). California: Stanford University Press.
- Derrida, J. (2000). *Of Hospitality*. R. Bowlby (Trans.) Stanford: Stanford University Press.
- Derrida, J. (2001). *Marx'ın Hayaletleri: Borç Durumu, Yas Çalışması ve Yeni Enternasyonal*. Alp Tümertekin (Çev.) İstanbul: Ayrıntı.
- Derrida, J. (2012). "Konuksev(-er/-mez-)lik". *Jacques Derrida ile Birlikte Pera Peras Poros*, F. Keskin & Ö. Sözer (Çev.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları. s.7-33.
- Erkek, F. (2023). "Sofokles'in Oidipus Kolonos'ta Adli Tragedyası Bağlamında Konukseverlik Ve Yabancı Kavramlarına Bir Bakış". *Ardahan Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dergisi*. Özel Sayı. s.286-294.
- Fırıncı Orman, T. (2015). Jacques Derrida Düşüncesinde "Dil". *Kilikya Felsefe Dergisi*. s.61-81. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kilikya/issue/19247/204484>
- Işıklı, Ş. (2015). "İlticanın Yapısökümcü Felsefesi: Konuksevermezlik Sorunu". *Marmara İletişim Dergisi* (24). s.55-75.
- Kakoliris, G. (2018). "Jacques Derrida on the Ethics of Hospitality". *XXIII World Congress of Philosophy*. (12). s.183-188.
- Kant, I. (1960). *Edebi Barış Üzerine Felsefi Bir Deneme*. Yavuz Abadan & Seha L. Meray (Çev.). Ankara: Ajans Türk Matbaası.

Kılıç, E. O. & Çakır, E. (2021). "Deconstructive Analysis of Netflix Series: Hollywood". *Journal of Selçuk Communication*. 14 (2). s.492-513. doi: 10.18094/ JOSC.815648

Kızıltunalı, G. (2022). "Reading Derridean Deconstruction on the Repetitive Visuals of an Avant-garde Design". *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*. 21 (3). s.1512-1524.

Marx, K. Engels, F. (1848-2021). *Komünist Manifesto*. Tanıl Bora (Çev.). Dördüncü Baskı. İstanbul: İletişim.

Özmen, F. (2020). "Dede Korkut Hikayelerinde Konukseverlik Üzerine Bir Değerlendirme". *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*. 8 (20). s.45-63.

Öztek, C. E. (2019). "Yapısöküm Kuramı Bağlamında Ahlat Ağacı Ve Kelebekler Filmindeki "İmam" Temsilleri". *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 3 (2). s.319-324. <https://doi.org/10.30692/sisad.532529>

Rutli, E. E. (2017). "Yapısökümü Etik Açısından Okumak: Derrida Ve Konukseverlik Düşüncesi". *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi*. s.124-154.

Sarup, M. (2010). *Postyapısalcılık ve Postmodernizm*. A.Baki Güçlü (Çev.). İstanbul: Kırk Gece.

Saybaşı, N. (2011). *Sınırlar ve Hayaletler: Görsel Kültürde Göç Hareketleri*. İstanbul: Metis.

Selli, S. (2021). "Film Anlatısında Bilinç Akışı ve Zamanın İşleyişi: I'm Thinking of Ending Things Filmi". *İletişim Çalışmaları Dergisi*. (19). s.9-30.

Sim, S. (2000). *Derrida ve Tarihin Sonu*. Kaan H. Ökten (Çev.). İstanbul: Everest.

Sümer, B. (2019). "Derrida'nın Konuksev(er/ mez)lik Düşüncesi Üzerine". *Düşünbil*. (75). s.13-16.

Yıldırım, B. (2021). "Konukseverlik Etiğinin İlişkisel Analizi ve Hakikatler Etiği". *OPUS -Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 17 (39). s.929-957.

Yıldırım Sağlam, B. (2021). "Tamamlanmayan Hikâye Sekiz Buçuk (Federico Fellini's 8½) : Yapıyı Sökmek". *SineFilozofi*. 6 (11). s.119-135. <https://doi.org/10.31122/sinefilozofi.873529>

Film:

Bregman, A. (Yapımcı), & Kaufman, C. (Yönetmen). (2020). *I'm Thinking of Ending Things* [Sinema Filmi]. ABD: Likely Story.